

20 אפריל 2015
א' אייר תשע"ה
License-jm1

לכבוד
ד"ר גדעון אבני
מנהל מינהל ארכיאולוגיה
כאן

שלום רב,

הנדון: חוות דעת - חפירה במנהרה (תעלת היובל)

סיירתי היום בעיר דוד בהמשך לבקשה להרשאה שהתקבלה אתמול עבור ג'ו עוזיאל ונחשון זנטון לחפירה של תעלה חדשה על תוואי הרחוב המדורג, ממתחם היובל ועד חניון גבעתי. מדובר בחפירה של מנהרה במילוי ארכיאולוגי על תוואי משוער של הרחוב המדורג, באזור שלא התגלו ממצאים בעבר.

שיטה ארכיאולוגית – סטרטיגרפיה: השיטה הארכיאולוגית העיקרית מבוססת על סטרטיגרפיה והניתוח שלה (ראה: Wheeler, Kenyon, Barker, Harris, Dever, Joukowsky רייך ואחרים). בשיטה הסטרטיגרפית מקלפים את השכבות הארכיאולוגיות, אחד אחר השני, כדי לקבל הבנה ארכיאולוגית של האתר בסדר היווצרותו שלו, תוך כדי שליטה אופקית ואנכית של הממצא. שיטה זו, ואין אחר, פועלת בצורה אופקית מלמעלה כלפי מטה. חריגה משיטה זו פוגעת בהבנה הארכיאולוגית, מנתקת את הקונטקסט של הממצא ולכן איננה מאפשרת ניתוח מושכל של הממצא כדי לבנות תולדות ארכיאולוגית של האתר.

רחבת השילוח – האישור הראשון: לפני כעשר שנים התחיל פרופ' רוני רייך בחפירה במינהור ברחבה מצפון לרחבת השילוח. בגלל החריגה ממוסכמות ארכיאולוגיות התקיים דיון על שיטת העבודה בו הוסכם להתקדם בשיטה מאחר והשכבה מעל האתר הייתה מוכרת, לא כללה ממצא בנוי, והיה מעל רחבה פתוחה. הוסכם גם שאין לחרוג מאזור הריצוף של הרחבה, אין לחרוג בדפנות הרחבה למבנים הצד ואין לפרוץ קירות. תנאים אלה נקבעו בכדי לשמור על השיטה הסטרטיגרפית ככל שניתן.

תעלת השילוח – האישור השני: חפירה זו כללה הוצעת מילוי מתוך תעלה סגורה בקירות וקירוי ולכן לא הייתה פגיעה בשיטה הסטרטיגרפית.

המנהרה מתחת לרחוב ההרודיאנית: כאן נפרץ בפעם הראשונה המוסכמות הארכיאולוגיות ובוצעה עבודה בניגוד לשיטות ארכיאולוגיות מקובלות בעולם המדעי. החפירה לא נעשתה מלמעלה כלפי מטה אלא מהצד. התנגדתי להחלטה זו, החלטה שבסוף התקבלה ע"י שוקה דורפמן. אציין שכאשר שואלים אותי על חפירה זו אני מפנה את המבקשים מידע לאנשים אחרים ברשות העתיקות כי לא ניתן להגן על שיטות העבודה שנבחרו במקרה דנן ואי אפשר להתגאות בקשר של רשות העתיקות לחפירה זו.

מתחם היובל: החפירה התחילה כחפירה סטרטיגרפית עד להגעה למפלס הרחוב ההרודיאני. לאחר מכן הוחלט לחפור קטע מהרחוב במינהור. לא הייתה הצדקה ארכיאולוגית אמיתית להחלטה זו אך לפחות החפירה נעשתה בכפוף לתנאים שנקבעו לחפירה הראשונה ברחבת השילוח.

תוואי הרחוב המדורג ממתחם היובל ועד חניון גבעתי – חוות דעת: החפירה המוצעת היא מינהור במילוי ארכיאולוגי על תוואי משוער של הרחוב המדורג, באזור שלא התגלו ממצאים בעבר, דהיינו אין חפירה ע"פ ממצא ארכיאולוגי מוכר, אלא חפירה לתוך הלא נודע מהצד, מתוך אי-הבנה ארכיאולוגית, מתוך אי-הבנה של הקונטקסט ובניגוד מוחלט לסטנדרטים ארכיאולוגיים מקובלים אצלנו ובעולם. למעשה מדובר בארכיאולוגיה גרועה, מצב בו רשות העתיקות לא תוכל להתגאות באיכות המחקרית שלה, לא תוכל לטעון שהיא פועלת ברמה המקצועית הגבוהה ביותר ולא נותנת לאג'נדות לא לה להשתלט על שיקול דעתה.

לעניות דעתי מדובר בצעד רחוק מדי ממתודולוגיה ארכיאולוגית מקובלת, וצעד רחוק מאוד מהכוונת שהיו לנו באישור הראשוני לחפירה ברחבת השילוח, אישור שאני מכיר בו היום כחטא הקדמון. שלא יהיו אי-הבנות פה, האישור המבוקש כעת אינו עומד בקרטיונים שקבענו לרחבת השילוח, אנחנו כבר רחוקים מכך מבחינה מדעית. כאן מדובר בחפירה מהצד – נקודה! מן הראוי שנפסיק את זה כעת כי העבודה הזאת עלול לפגוע פגיעה קשה ביוקרה הארכיאולוגית של רשות העתיקות. האינטגריטי המקצועי של רשות העתיקות הוא נכס יקר ערך ואסור לנו לאפשר פגיעה בו בשביל סיבות קצרי מועד וקצרי ראייה, בעיקר לאור העובדה שהתועלת הארכיאולוגית מהפרויקט הזה מוטלת בספק רב.

בברכה,

ד"ר יוחנן (גיון) זליגמן
מנהל תחום חפירות, סקר ומחקר

החוק
16
המלצה

מאת:
נשלח:
אל:
נושא:

<Gideon Avni <gideon@israntique.org.il בשם <Gideon Avni <avnigid74@gmail.com
יום שני 11 מאי 2015 11:36
Ortal; ישראל חסון;
חוות דעת מינהרת עיר דוד

ישראל שלום

להלן חוות הדעת המבוססת על השיקולים הארכיאולוגיים

1. ככלל, חפירה בשיטה של מינהור מנוגדת למתודה הארכיאולוגית מאחר ואינה מאפשרת מעקב אחרי שכבות הצטברות, במיוחד באתרים מורכבים ורבי שכבות.
2. לגבי עיר דוד השיטה יושמה בשטחים בהם היה מילוי אחיד המונח על שכבה ארכיאולוגית מוגדרת וברורה- במקרה זה הרחוב המרוצף מימי בית שני, וללא חסמים בצורת בנייה מאוחרת או שכבות מורכבות על גבי הרחוב.
3. במצב הנוכחי של חפירת המינהרה לא ניתן להמשיך בחפירה תוך שמירה על שיטת החפירה הארכיאולוגית וזאת בשל העלמות בריצוף של הרחוב, ריבוי שכבות בחתך וחוסר האפשרות להגדיר אותן בצורה ברורה וקימו של מסד אבן לא ברור בקטע המחבר בין חניון גבעתי למרכז דוידסון.
4. עמדת מינהל ארכיאולוגיה כמפורט לעיל נקבעה בעקבות הסיורים והדיון שהתקיים בשטח עם הארכיאולוג המנחה והחורפים באתר ועל דעתם.
5. יש להדגיש כי בתוך מסגרת האילוצים הקיימת של חפירה מינהור עושים החופרים ככל הניתן על מנת לתעד את הממצאים בצורה הראויה ביותר ובזהירות המירבית.
6. מצב זה מחייב לדעתי החלטה ניהולית שתשקול את התמונה הרחבה של הצרכים הכלליים של הפרוייקט ולא רק את נקודת המבט הארכיאולוגית.

המלצה: 1. קבלת החלטה ניהולית

2. הצגת התמונה הכללית של הפרוייקט והצורך במינהרה בפני פורום מקצועי בינתחומי.

גדעון

נשלח מה-iPhone שלי

 This footnote confirms that this email message has been scanned by
 PineApp Mail-SeCure for the presence of malicious code, vandals & computer viruses.

Braha

From: יובל ברוך <yuval@israntique.org.il>
Sent: יום חמישי 28 ינואר 2016 20:56
To: 'Braha'
Subject: חפירות עיר דוד: FW:

להדפיס

ד"ר יובל ברוך | ארכיאולוג מרחב ירושלים
מרחב ירושלים

מקור חיים, 35 ירושלים
טל. 025377027 | פקס. 025371099
דואר אלקטרוני. yuval@israntique.org.il
[Youtube](#) | [Facebook](#)
אתר רשות העתיקות

רשות העתיקות

From: Gideon AVNI [mailto:gideon@israntique.org.il]
Sent: Tuesday, January 26, 2016 9:00 AM
To: 'Yuval BARUCH' <yuval@israntique.org.il>
Cc: גון זליגמן <jon@israntique.org.il>;
daniel@israntique.org.il; צבי גרינהוט <zvi@israntique.org.il>;
'Amit Reem' <reem@israntique.org.il>
Subject: RE: חפירות עיר דוד

שלום יובל,

כפי שאמרתי בסיור בשטח, עמדת מינהל ארכיאולוגיה היא שאת חפירות הרחוב המדורג יש להגדיר, כפי שהיה בימי שוקה, במסגרת של החלטת מנהל ולא כהחלטה מקצועית הנובעת מקריטריונים ארכיאולוגיים בלבד. בעוד שאין חולק על העבודה הדקדקנית והראויה המבוצעת בכל הנוגע לשכבות שמעל לריצוף הרחוב, לא מצאתי עדיין ארכיאולוג רציני ברשות ומחוצה לה חוץ ממך שיכול לתמוך מקצועית בגישה של חפירת מינהל אופקית תוך חוסר אפשרות להתייחס בצורה ראוייה לשכבות המאוחרות לאלו הנוגעות לרחוב עצמו.

לכן המלצתי לקיים את החפירה הזו במסגרת של החלטת מנהל.

אם לשיטתך ניתן לתמוך מקצועית בצורת החפירה הזו, אפשר לקיים על כך דיון רציני בפורום של מומחים, אך כאמור, גם בהתבסס על שיחות עם כמה וכמה ארכיאולוגים בכירים, לא הייתי ממליץ על כך.

בברכה,

גדעון

From: Yuval BARUCH [mailto:yuval@israntique.org.il]
Sent: Sunday, January 24, 2016 3:22 PM
To: 'Jon Seligman' <jon@israntique.org.il>; 'Amit Reem' <reem@israntique.org.il>
Cc: 'gideon' <gideon@israntique.org.il>; 'Ruthy Shem-Tov' <ruthy@israntique.org.il>
Subject: RE: חפירות עיר דוד

ג'ון וגדעון

הנושא יטופל על ידי עמית.

התוספת "ע"פ החלטת המנהל" היא ייחודית לבקשות שכאן ויש בה טעם לפגם (בלשון המעטה). אבקש להשמיט אותה.

יובל

From: Jon Seligman [mailto:jon@israntique.org.il]
Sent: Sunday, January 24, 2016 2:10 PM
To: Yuval Baruch <yuval@israntique.org.il>; 'Amit Reem' <reem@israntique.org.il>

Cc: 'gideon' <gideon@israntique.org.il>; Ruthy Shem-Tov <ruthy@israntique.org.il>

Subject: חפירות עיר דוד

שלום רב,

לאור החלטת מנהל רשות העתיקות לחתום על רשיונות חפירה בעיר דוד ע"פ החלטת מנהל, אבקש לקבל תסריטים מדויקים של מיקום כל אחד מהחפירות בעיר דוד ל2016. בשנה שעברה מיקום החפירה הייתה קטן מאוד לעומת הגבולות הרחבים שהופיעו בתסריטים שצורפו לרשיונות.

בברכה
ג'ון

דר' יוחנן (ג'ון) זליגמן | מנהל תחום חפירות, סקר ומחקר

ת.ד. 586 ירושלים, 91004
טל. 02-5862288 | 052-4284390 | פקס. 02-5862238
דואר אלקטרוני. jon@israntique.org.il
[Youtube](#) | [Facebook](#)
[אתר רשות העתיקות](#)

רשות העתיקות

This footnote confirms that this email message has been scanned by
PineApp Mail-SeCure for the presence of malicious code, vandals & computer viruses.

This footnote confirms that this email message has been scanned by
PineApp Mail-SeCure for the presence of malicious code, vandals & computer viruses.

This footnote confirms that this email message has been scanned by
PineApp Mail-SeCure for the presence of malicious code, vandals & computer viruses.

This footnote confirms that this email message has been scanned by
PineApp Mail-SeCure for the presence of malicious code, vandals & computer viruses.
